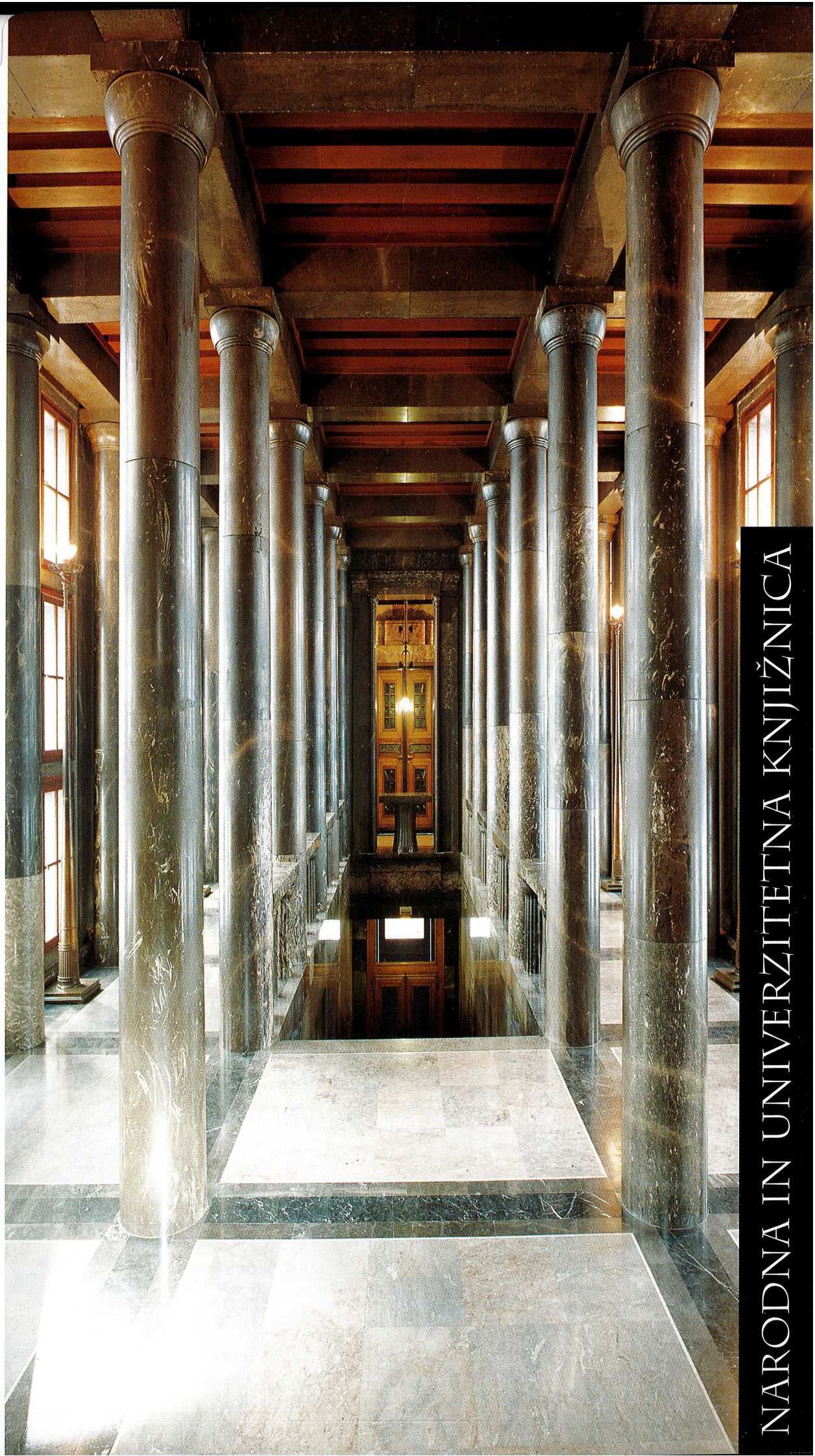

6
KNJIŽNIČARŠKE NOVICE

LJUBLJANA

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

KNJIŽNIČARSKE NOVICE

junij 2001

Knjižničarske novice 11(2001)6
ISSN 0353-9237

Izdala in založila: *Narodna in univerzitetna knjižnica*
Turjaška 1
1000 Ljubljana
telefon (061) 2001 176, 2001 110
<http://www.nuk.uni-lj.si/>

Za knjižnico: *mag. Lenart Šetinc*

Odgovorna urednica: *Vilenka Jakac-Bizjak*
Glavna urednica: *Jelka Kastelic*
Uredniški odbor: *dr. Melita Ambrožič, dr. Silva Novljan, dr. Maja Žumer*

Naslovnico oblikoval: *Aleksij Kobal*
Fotografija na naslovnici: *Goran Bertok*

Tisk: Littera picta d.o.o.

Naklada: 660 izvodov. Letna naročnina; naročila in odpovedi pošiljajte pisno na naslov uredništva. Prejetih tekstov ne lektoriramo in ne honoriramo. Razmnoževanje ni dovoljeno.

Naslov uredništva: NUK, Informacijski center za bibliotekarstvo, za "Knjižničarske novice", Turjaška 1, 1000 Ljubljana. Prispevke lahko pošiljate tudi na disketah ali po elektronski pošti: jelka.kastelic@nuk.uni-lj.si.

MEDNARODNO SODELOVANJE

VIRTUALNA EVROPSKA KNJIŽNICA

Dragocene zbirke nacionalnih
knjižnic skupaj združene v
enotno evropsko
"nacionalno" zbirko

Nova virtualna knjižnica, ki bo omogočila študentom, šolarjem in ostalim prebivalcem Evrope iskanje po digitalnih katalogih ter dostop do servisov in digitalnih polnih besedil iz zbirk evropskih nacionalnih knjižnic, je začela postajati resničnost.

Tridesetmesečna gradnja tega panevropskega servisa se je uradno začela v Ljubljani, v organizaciji Narodne in univerzitetne knjižnice.

NUK je v času od 10 – 12. junija 2001 gostil predstavnike nacionalnih knjižnic sedemindvajsetih držav, ki so se zbrali na seminarju, katerega osrednja tema je bilo vprašanje, kako naj spletne strani nacionalnih knjižnic oblikujejo skupno knjižnico Evrope. Seminar s štiridesetimi udeleženci je potekal v predavalnici Oddelka za kemijsko izobraževanje in informatiko Naravoslovno-tehnične fakultete na Vegovi 4.

Vizionarski in ambiciozni projekt virtualne združitve kulturno in znanstveno najpomembnejših knjižnic, z uradnim naslovom "TEL – The European Library", se začneja z nacionalno knjižnico Velike Britanije, Nemčije, Nizozemske, Finske, Švice, Portugalske, Italije in Slovenije. Projekt financira Evropska skupnost.

TEL kot globalna mreža želi zrcaliti dobro tradicijo sodelovanja med evropskimi nacionalnimi knjižnicami, zato je bil glavni namen seminarja

pritegniti še ostale evropske knjižnice. Te že vrsto let uspešno sodelujejo na skupnem spletnem informacijskem portalu imenovanem Gabriel (www.nuk.uni-lj.si/gabriel/)

NUK je na seminarju predstavil projekt Digitalizacije zbirke portretov znanih Slovencev, ki prinaša približno 10.000 portretov slovenskih pisateljev, pesnikov, igralcev, znanstvenikov in ostalih uglednih osebnosti.

Več o Evropski knjižnici najdete na spletnem naslovu
www.europeanlibrary.org

Karmen Štular Sotošek,
NUK

SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNE KNJIŽNICE

PREDŠOLSKA BRALNA ZNAČKA NA VIČU

Branje je skoraj edini vir smisla in vrednot v tem degradiranem svetu. Skoraj edino zdravilo zoper lažno akademskost.

Henry Bloom

Knjižničarji so čutimo soodgovorne za bralno kulturo, zato z veseljem podpiramo starše in vzgojiteljice pri navduševanju najmlajših za brskanje po knjigah, ker se zavedamo, da branje spreminja stanje. Spreminja stanje duha, vzbuja čudenje in navdušenje in pomaga, da znamo tudi biti, ne samo imeti. Pomaga nam (kot tisti mladostni uporniki v Zijalu) spoznati, da nam nekatere knjige pomagajo živeti, druge nam pomagajo zajeti sapo in tiste najboljše nam

pomagajo oboje hkrati. Vsi, ki verjamejo v moč pravljice, vemo, da bo njeno sporočilo o moči dobrega spremljalo otroka tudi na poti v odraslost, da ga bo pomagalo obvarovati lažnega blišča filmske in reklamne industrije, ki nas hoče prepričati, da nekaj veljaš samo, če si mlad, lep in suh, če malikuješ svoje telo, kot da človek ni tudi duhovno in razumsko bitje. A v glavo se pač ne vidi in ni važno kaj (če sploh kaj) je v njej. Obenem pa tudi samo znanje brez modrosti ni "tisto pravo", napaja samo možgane in nič našega duha.

Viški knjižničarji imamo o Slovencih kot bralcih najboljše mnenje in se nikakor ne strinjamo z mediji, ki nas hočejo prepričati, da Slovenci ne beremo. Gre seveda (kot povsod) za povprečje, nikdar vseh stvari ne bomo počeli vsi ljudje, zato pa tisti, ki beremo veliko, to počnemo še za ne-bralce. Podatek, da smo leta 1999 vse slovenske knjižnice izposodile 26 MIO enot knjižničnega gradiva, bi moral prepričati medije, če bi se našla kje odgovorna oseba, ki bi jo večno ponavljanje o ne-branju dovolj motilo, da bi se javno oglasila.

Reklame knjižničarji torej ne rabimo, prav pa se nam zdi, da s to akcijo vzpodbujamo k branju tudi tiste družine, ki predšolskim otrokom sicer ne bi brale. Posebej poudarjamo pomen glasnega branja, saj vemo, da je šele čas televizije prekinil lepo navado glasnega družinskega branja in otroke ob začetku samostojnega branja prepustil same sebi. Kako enostavno je preprečiti odpor do obveznega šolskega branja, ki ga poznamo celo pridni bralci, če starši priskočijo na pomoč in preberemo kakšno stran! Strašljivo debela knjiga takoj postane tanjša, obenem pa ji visoko poskoči cena, ker starši pokažemo zanimanje zanjo. Čas bi spet bil, da branju odvzamemo predznak samotarske dejavnosti.

Na Viču imamo ob podeljevanju priznanj še eno dejavnost: v goste

povabimo osnovnošolske lutkovne in dramske skupine iz območja nekdanje občine Vič, da pokažejo svoje delo in znanje, obenem pa imamo tudi razstavo mladih likovnikov. Ker je letos dobilo priznanje kar 532 mladih bralcev, smo jih morali razdeliti v deset skupin in podeljevanje je potekalo od 8. maja do 6. junija. To zahteva ogromno organizacije, želimo pa, da se dogaja v knjižnici kot osrednji kulturni ustanovi. Letos smo prireditve preselili tudi v novo knjižnico na Grbi, lepo urejen prostor, ki smo ga slovesno odprli na Dan knjige, vrtce z rudniškega konca pa smo povabili v nove prostore knjižnice v Strelišču.

Nastopajoči: OŠ Bičevje z igrico Hiša, OŠ Horjul z lutkami Gospod Petelin, OŠ Kolezija z igricama Teliček Rjavček in Trbuc in razbojnik, OŠ Livada s prizori iz igrice Pet pepelk, OŠ Preserje z igrico O drugačni Pepelki in OŠ Vič z lutkami Zakaj kače nosijo očala in igrico Najmočnejši fantek na svetu. Zaradi velikega števila podelitev so nekatere skupine nastopile večkrat. Slovesnost še polepšajo razstavljene risbice mladih bralcev, kar zlasti budno spremljajo starši.

Mislím, da se lahko pohvalimo z zglednim sodelovanjem vrtcev, šol in naše knjižnice. Je pa število nagrajencev že tako visoko, da bomo morali razmisliti o drugačni organizaciji prireditve.

Marija Mazi,
Knjižnica Prežihov Voranc

9. BOLOGNA PO BOLOGNI

Letos sta Knjigarna Konzorcij (z založbo Mladinska knjiga) in Knjižnica Otona Župančiča (enota Pionirska knjižnica in Slovenske sekcije IBBY) pripravili že deveto prodajno razstavo *Bologna po Bologni*. Bila je v tednu od 22. do 26. maja 2001, v prostorih Knjigarne Konzorcij na Slovenski 29 v Ljubljani.

Slavnostni govornik na otvoritvi razstave je bil Tone Partljič, predsednik Bralne značke, gibanja za branje, ki letos praznuje 40-letnico. Navzoče je pozdravil tudi Milan Matos, direktor založbe Mladinska knjiga, razstavo pa je predstavila Tilka Jamnik, bibliotekarka iz Knjižnice Otona Župančiča. Sicer pa so bile v času razstave - podobno kot vsa leta doslej - vsako dopoldne strokovne predstavitve za knjižničarje, v četrtek popoldne pa ura pravljič za otroke.

Na razstavi je bilo okrog 380 knjig in 80 cedejev različnih svetovnih založb, največ v angleščini in nemščini, potem v francoščini, italijanščini in španščini, nekaj posamznih knjig pa tudi v drugih jezikih.

Na prvi pogled je to zelo skromen izbor glede na vse, kar se je dogajalo na letošnjem 38. mednarodnem sejmu otroških knjig v Bologni, kjer je sodelovalo okrog 1400 založb iz 75 držav z vseh kontinentov. Po drugi strani je pa res, da na naši razstavi *Bologna po Bologni* informiramo celo o tradicionalnih osrednjih razstavah ilustracij iz leposlovnih (naslovnico kataloga je narisal Andersenov nagrajenec Anthony Browne!) in poučnih knjig, posredujemo informacije z razstavnega panoja Mednarodne knjižnice iz Münchna in predvsem Mednarodne zveze za mladinsko književnost.

Vedno znova se potrjuje, da je naša razstava potrebna; očitno s strokovno

informacijo in tržno pronicljivostjo zmoremo takšen izbor in način predstavitve, da je dobrodošla v slovenskem prostoru.

Na razstavi *Bologna po Bologni* smo si lahko ogledali večino knjig, ki so bile nagrajene na sejmu v Bologni. Nadalje knjige igrače (v obliki živali, koščka torte itd.); slikanice znanih avtorjev in ilustratorjev ter z znanimi junaki v vedno novih zgodbah; slikanice za vsakdan in pomoč pri odraščanju, med katerimi so nekatere že prav biblioterapevtske; leposlovno-poučne slikanice; slikanice, ki so zaradi zahtevnosti sporočila namenjene pravzaprav odraslim. Opozorili smo na knjige, ki spodbujajo k različnim aktivnostim (z dodatki, npr. za urejanje pričesk, vrtnarjenje itd.). Za mlade bralce smo imeli izbor najboljših knjig različnih žanrov. V mednarodnem prostoru je mnogo serij za različne ciljne skupine: klasiki, grozljivke, kriminalke, ljubezenske zgodbe, zgodbe o popularnih ljudeh itd.; že na zunaj se te serije ločijo po barvah (veliko je rozne, rdeče in črne).

Morda je bilo malo manj vedno novih prepesnitev večnih pravljič in priredb kanonskih besedil, z novimi ilustracijami; tudi na bolognskem sejmu namreč opažamo vedno večji prenos klasikov v multimedijske projekte, ki želijo pritegniti sodobne bralce k branju literarne dediščine.

Na razstavi *Bologna po Bologni* smo imeli tudi vse nagrajene cedeje. Na bolognskem sejmu se razstavni prostor cedejev (t. i. New media Arcade oz. Multimedia Pavilion) vse bolj širi, letos so jim že petič podelili nagrade.

Vse razstavljene knjige in cedeji ostajajo v Knjigarni Konzorcij in jih je mogoče kupiti še vse leto oz. naročiti tudi druge. Obisk letošnje razstave *Bologna po Bologni* in zadovoljstvo obiskovalcev potrjujeta, da jo bomo

pripravili tudi drugo leto in sicer bo – že zdaj si lahko rezervirate čas! - 10. *Bologna po Bologni* od 21. do 25. maja 2002!

Tilka Jamnik,
Knjižnica Otona Župančiča

PREDSTAVLJAMO VAM

OBISKALI SMO POTUJOČO KNJIŽNICO V MUNCHNU

Slovenski potujoči knjižničarji, v okviru Sekcije ZBDS za potujoče knjižnice, smo se v petek, 20. aprila podali že na našo tretjo skupno strokovno ekskurzijo. Spomladi 1999. leta smo obiskali salzburško mestno knjižnico in si ogledali njihov bibliobus (je edn izmed treh, ki delujejo v Avstriji), nato smo si ogledali še zanimivo splošno knjižnico v Rosenheimu. Naslednje leto smo skupaj obiskali kolege, potujoče knjižničarje v Zagrebu (tam imajo dva bibliobusa), letos pa smo se spet podali malo dlje.

Ob vseh pisnih in osebnih stikih, ki slovenske "potujočnike" že dolga leta povezujejo s kolegi iz vse Evrope, pa iz Avstralije in ZDA, stikov z nemškimi potujočimi knjižničarji do sedaj še nismo uspeli vzpostaviti. Preko interneta smo zasledili, da v Munchnu deluje pet bibliobusov, München tudi ni daleč, pa smo se odločili in ogled tega sistema vključili v svoj delovni program za 2001. leto.

Pred glavno stavbo centralne munchenske mestne knjižnice, kjer ima svoj sedež bibliobusna služba,

smo prispeli ob dogovorjenem času. Ob 15 uri nas je na parkirišču pričakal prijazni bibliobusni vodja, g. Henning Prien in nas takoj povabil v garažo ter nam tam razkazal tri bibliobuse, od ostalih je bil eden v popravilu, drugi pa na svoji redni službeni poti.

Vozila so na zunaj vsa enaka, izdelana 1995. leta na avtobusnih nizkopodnih podvozjih. Njihova zunanja podoba je dokaj konvencionalna, bibliobusi niso opremljeni s klima napravami, v nobenem vozilu nimajo toaletnih prostorov (kot jih premore vsak naš bibliobus).

Notranjost munchenskih bibliobusov pa nas ni presenetila le s tehičnega-avtobusnega pogleda, pač pa tudi s profesionalnega, saj nobeden od teh bibliobusov ne premore informacijske tehnologije, poslovanje ne poteka avtomatizirano, torej izposoja in vračanje še vedno temeljita na arhaičnih listkih, prav tako kot še v nekaterih slovenskih bibliobusih (tudi v našem). Gospod Prien za bibliobuse ne načrtuje nabave računalniške tehnologije, z uporabo gradivnih listkov so on in njegovi kolegi prav zadovoljni, pravi. Notranja oprema je skrajno preprosta, na policah je videti precej dvojnic.

Na vprašanje, kako munchenska mobilna knjižnica deluje, je gospod Prien povedal: v petih bibliobusih je poleg njega zaposlenih še 31 strokovnih in tehničnih delavcev. Terensko delo se odvija v dveh izmenah, v posameznih postajališčih postanek traja tudi ves dan.

Dva bibliobusa sta namenjena samo odraslim in na tri tedne obiskujeta 26 oddaljenih revnejših predmestij Munchna, trije bibliobusi, imenovani "Bibliobus junior" pa že od 1956. leta dalje vsakih 14 dni obiskujejo 100 šol, od tega 75 osnovnih, nekaj srednjih šol in vrtcev, vasi ali posebnih sredin pa ne obiskujejo. V Munchnu osnovne šole nimajo svojih knjižnic, to nalogo zanje opravljajo trije bibliobusi, kar je

na prvi pogled razvidno že iz njihovega sklada. Bibliobusni delavci zato v osnovnih šolah vodijo tudi pogovore o knjigah, uvajajo bralno kulturo, v šole pripeljejo različne avtorje (pisatelje, ilustratorje, glasbenike). Za te ure privzgajanja bralne kulture, kot jih imenujejo in so del rednega pouka, ko v šolah vzbujajo učencem veselje do branja, jih seznajajo s knjižnicami in knjigo, je veliko zanimanja, saj se zanje učenci lahko sami odločijo, oz. jih izberejo, in se, po besedah g. Priena, tako izognejo, npr. uri matematike....

Iz vsega povedanega je bilo torej razbrati, da ti bibliobusi nadomeščajo manjkajočo mrežo manjših podružničnih javnih knjižnic in v Munchnu popolno odsotnost šolskih.

Vsak bibliobus ima svoj fond, skupno imajo 150.000 enot knjižničnega gradiva (od tega je največ knjig, ostalo pa so časniki in časopisi, stripoteka, a & v gradivo)

Statistični podatki za 2000.: vpisanih je bilo 17.000 rednih članov, ki so si izposodili 700.000 enot knjižničnega gradiva.

Pogovor o statistiki je pokazal, da si munchenski kolegi s kakim prav posebej natančnim ali podrobnim beleženjem podatkov oz. z izdelavo obsežne statistike ne delajo težav. To je zanje le okvirna informacija o opravljenem delu, zato tudi nimajo natančnih podatkov o številu obiska uporabnikov, niti o njihovi strukturi po spolu, starosti, poklicu. Mogoče je vzrok za to situacijo dejstvo, da financiranje bibliobusov priteka iz različnih virov in z njim nimajo težav.

Veliko pozornost v munchenski potujoči knjižnici posvečajo promociji mobilne knjižnice. G. Prien je vsem razdelil lične in ljubke plakate, razglednice in bralna znamenja, kjer so na šaljiv in duhovit način obeležene različne dejavnosti njihovih bibliobusov.

Sicer pa ima munchensko potujoče knjižničarstvo eno najdaljših tradicij v Evropi. Že leta 1927 so s tramvajem z uspehom obiskovali različne predele mesta, začetni fond je takrat štel okoli 3.000 knjig.

Kasneje nam je g. Prien razkazal še zares ogromno centralno mestno munchensko javno knjižnico – Munchner Stadtbibliothek am Gasteig -, zgrajeno 1984. leta, ki ima po vsem mestu še 26 glavnih podružnic, le-te pa še vsaka nekaj svojih.

V centralni knjižnici imajo upravniki na voljo preko milijon knjig, največjo nemško glasbeno zbirko, enega največjih nemških filatelističnih oddelkov, tam so tudi glavna skladišča za vse njene podružnice. G. Prien nam je opisal tudi delovanje posebnih bibliotečnih služb, ki niso del potujoče knjižnice: posredovanje knjig obolelim na dom, pa specialno mobilno izposoja v sedem bolnic in v sedem domov za ostarele, na koncu pa je obširno predstavil vso pestrost kulturnih dogodkov, ki se odvijajo v tej orjaški knjižnici in so potencialno nemenjeni vsakemu od milijona in pol Munchenčanov.

V knjižnici smo se zadržali dlje, kot smo načrtovali, od prijaznega gostitelja smo se poslovili šele okoli 19. ure. Obisk je bil zelo zanimiv in z mnogo vidikov zelo poučen.

Naslednji dan pa se zaradi izredno hladnega vremena in snega nismo mogli povzpeti na Hitlerjevo Orlovo gnezdo, kot smo nameravali, zato smo se z malim vlakcem zapeljali le v rudnik soli v Berchtesgadnu, nato pa se sicer vsi zasneženi, a v dobrem razpoloženju, odpravili proti Sloveniji.

Nika Pugelj,
Knjižnica Otona Župančiča,
Bibliobus

OKROGLA MIZA O HRVAŠKIH POTUJOČIH KNJIŽNICAH, ČAKOVEC, 9.5.2001

Na okrogli mizi "*Kdo potrebuje bibliobus?*" smo izvedeli zanimive podatke o hrvaških potujočih knjižnicah. Na srečanju je bila podana izčrpna analiza stanja in zelo dober načrt potreb. Prisotni so bili večinoma ravnatelji knjižnic iz vse Hrvaške, ki so se v daljši rapravi zedinili, katere regije naj bi imele prednost pri zahtevah za nove bibliobuse in kje bi bilo potrebno mobilno knjižnico šele uvesti. S tem načrtom bodo pričeli široko akcijo za pridobivanje sredstev: bodisi od države in od lokalnih skupnosti pa tudi na najrazličnejše druge načine (pri sponzorjih, prošnje za mecenstvo nameravajo nasloviti celo na štirideset najbogatejših sodržavljanov). Knjižnica iz Koprivnice sredstva za nakup novega vozila že sedaj zbira s prodajo majic s podpisom enega izmed hrvaških slavil mož, Frana Galovića.

Zgodovina potujočega knjižničarstva na Hrvaškem sega že v začetke prejšnjega stoletja, saj so v Karlovcu že leta 1911 knjige razvažali in jih izposojali s kočijami. Ta tradicija se je nadaljevala z modernizacijo transporta. Na začetku sedemdesetih let pa so potujoče knjižnice na Hrvaškem doživele pravi razcvet, ko je država to dejavnost intenzivno vzpodbujala in razvijala. Po vsej Hrvaški je delovalo 18 bibliobusov. Zdaj je večina teh vozil odpisana, deset bibliobusnih služb je bilo sploh ukinjenih. Ostalo je le še 7 vozil, od tega je le eden bibliobus nov, preostali imajo povprečno po 25 let in so v vseh pogledih zastarela vozila, ki komajda še opravljajo svoje delo, a jih zaradi finančnih težav ne morejo zamenjati z novimi.

Na trgu pred čakovsko knjižnico smo si ogledali tri "old - timerje": iz Koprivnice, Čakovca in iz Bjelovara. Bibliobus iz Karlovca je tako zelo "utrujen", da ni mogel oditi na to "dolgo" pot, bibliobus iz Reke pa je bil ravno v popravilu. Vendarle pa se je v vsem sijaju, ob bibliobusih-starčkih na srečanju bleščal novi bibliobus iz Zagreba, narejen na podvozju Volvo. Za to edino novo vozilo hrvaškega potujočega knjižničarstva so sredstva zbrali iz različnih virov pomoči, ki jo je Hrvaška pridobila po vojni.

Vsi hrvaški bibliobusi skupaj premorejo 115.743 enot knjižnega gradiva, ob letni nabavi 6.633 enot. Obiskujejo 206 postajališč, kjer jih redni člani obiščejo 84.158 krat in si letno izposodijo 205.090 enot knjižnega gradiva. V sedmih bibliobusih je zaposlenih 23 delavcev, od tega 16 strokovnih (8 pomožnih knjižničarjev, 2 višja knjižničarja in 6 bibliotekarjev), ki večinoma delajo v eni izmeni in postajališča obiskujejo največkrat na 14 dni. Bibliobusi so letno odprti za obiskovalce povprečno 9101 uro.

Na programu srečanja je bilo, poleg pogovora na glavno temo "*Kdo potrebuje bibliobus?*", še zanimivo predavanje ravnateljica Knjižnice dr. Frana Galovića iz Koprivnice, ki je obširno in zanimivo predstavila IFLINO konferenco v Jeruzalemu ter svojo študijsko pot po Nemčiji, s poudarkom na ogledu nemških bibliobusov.

Svoj delež k okrogli mizi v Čakovcu smo prispevali tudi iz Slovenije. Na srečanje hrvaških potujočih knjižnic je bila povabljen ekipa novega murskosoboškega bibliobusa z ravnateljem, J. Vugrincem in kot predstavnik sekcije ZBDS za slovenske potujoče knjižnice tudi Nika Pugelj.

Najnovejši slovenski bibliobus, izdelan na Mercedesovem podvozju, parkiran med hrvaškimi, je vzbujal veliko pozornost. S svojo zunanjo podobo in z računalniško opremo ter z

domiselno izrabo prostora v notranjosti je predstavljal zares velik kontrast hrvaškimi bibliobusom. Knjižničarji in mimoidoči so si ga ves čas srečanja ogledovali z velikim zanimanjem.

Na okrogli mizi sta s prispevki sodelovala tudi J. Vugrinec, ki je predstavil zgodovino njihove mobilne knjižnične službe in tehnične podrobnosti bibliobusa, Nika Pugelj pa je podala kompleksni prikaz delovanja slovenskih potujočih knjižnic: zgodovino, sedanjost in vizije. Zanimanje za murskosoboški bibliobus, za slovensko potujoče knjižničarstvo in za sodelovanje z nami je bilo ves čas srečanja veliko. Hrvaški kolegi so nas v Čakovcu zares zelo lepo sprejeli.

Udeležba na tem srečanju je bila koristna za obe strani: mi smo veliko izvedeli o hrvaških potujočih knjižnicah, v Slovenijo pa smo se vračali zadovoljni tudi zato, ker bodo na Hrvaškem prav po našem modelu v kratkem pričeli postopek za ustanovitev sekcije za potujoče knjižnice v okviru njihovega bibliotekarskega združenja.

Nika Pugelj,
Knjižnica Otona Župančiča,
Bibliobus

MEDNARODNA SREČANJA

10 let BOBCATSSS-a Mednarodni simpozij BOBCATSSS 2002 Slovenija - Portorož, Januar 28–30, 2002

BOBCATSSS je mednarodni simpozij iz področja knjižničarstva in informacijske znanosti organiziran s strani evropskih univerz. Deluje pod okriljem EUCLID (European Association for Library and Information Education and Research). Ciljne skupine BOBCATSSS simpozija so informacijski specialisti, ki delujejo v podjetjih in v družbenih dejavnostih, ter študentje in profesorji ustanov, ki jih izobražujejo.

Ime BOBCATSSS je akronim. Sestavljen je iz imen evropskih mest, kjer so bili simpoziji sprva organizirani: **B**udapest, **O**slo, **B**arcelona, **C**openhagen, **A**msterdam, **T**ampere, **S**tuttgart, **S**zombately, **S**heffield. Sčasoma so se v mrežo priključile še članice iz drugih evropskih držav, tudi Slovenija (Ljubljana). Vsako leto simpozij BOBCATSSS organizira druga evropska država.

Simpozij ima poslanstvo izboljšati izmenjavo izkušenj, znanj in raziskovalnih rezultatov na področju knjižničarstva in informacijske znanosti. Podpira srečanja in komunikacijo med predstavniki evropskih univerz in tudi tistimi, ki zaposlujejo njihove diplomante.

Vsebinsko simpozija ne odseva le trenutno stanje strokovnega področja pač pa nudi možnost razvoja. Na simpozij so posebej povabljeni ugledni strokovnjaki in profesorji iz Evrope, Združenih držav Amerike ter ostalega

sveta. Prijavljeni referati so kritično selekcionirani in objavljeni v posebnem zborniku. Praviloma gre za Zbornik s 50 prispevki. Pričakujemo okoli štiristo udeležencev.

BOBCATSSS 2002 v Portorožu

Izjemna čast gre tako slovenskim predstavnikom bibliotekarske stroke in Oddelku za bibliotekarstvo, Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, da se bo tako pomemben mednarodni dogodek v okviru svoje desetletnice odvijal ravno v Portorožu. Zato bo pri organizaciji bo sodelovalo tudi Združenje bibliotekarskih društev Slovenije, kot krovna organizacija, ki povezujejo bibliotekarje v Sloveniji. Organizacijski odbor je sestavljen z predstavnikov Oddelka za Bibliotekarstvo, Filozofske fakultete (Ljubljana) in Hochschule für Bibliotheks- und Informationswesen (Visoke šole za bibliotekarstvo in informacijske vede) iz Stuttgarta. Vsebina simpozija spodbuja raziskovalno dejavnost pomembno za trenutne in bodoče informacijske družbe, ki se hitro spreminja pod vplivom informacijske tehnologije, procesa globalizacije, digitalizacije... V ospredju simpozija se nahaja človek in informacijska družba, ter znanja, ki bodo nujna za delovanje v takšni družbi. Teme **Bodoča strokovna znanja, usposobljenost in družbeni položaj** odsevajo znanje in mnenja o informacijskem specialistu in vlogi le tega v informacijski družbi. Simpozij BOBCATSSS 2002 v Portorožu predstavlja pomembno priložnost povezovanja Slovenije tako z Evropsko unijo kot z ostalim svetom tudi na področju knjižničarstva in informacijske znanosti.

Simpozij je tudi predstavljen na svetovnem spletu in sicer na naslovu <http://www.bobcatsss.org>

POZIV ZA ODDAJO REFERATA

Človešk@ bitja

Človeška bitja postajajo bolj in bolj pomembni del informacijske družbe, ki je karakterizirana s spremembo razvoja tehnologije, globalizacije in virtualne resničnosti. Število novih ugotovitev in raziskav v znanosti in tehnologiji narašča iz dneva v dan, saj je informacijska mreža že sedaj preobremenjena. Ravno to znanje in proces izmenjave informacij ustvarjata nove izzive in zahteve generalnemu človeštvu.

Človeška bitja so za preživetje prisiljena absorbirati vse več informacij na čim hitrejši način. Za učinkovito delovanje tako v vsakdanjem življenju kot v službi je potrebna predvsem informacijska pismenost. Kako človeška bitja izražajo potrebe v različnih vsakdanjih in profesionalnih situacijah? Ravno zaradi takšnega skokovitega razvoja imajo informacijski specialisti veliko odgovornost. Njihova pglavljatna naloga je pomagati človeštvu, da se ne izgubi v ogromnem virtualnem svetu, ter da spoznajo koristnosti globalne mreže in njene priložnosti. Vprašanje, ki se postavlja je, kakšne sposobnosti potrebujejo informacijski specialisti, da zadovoljijo takšne potrebe, kakšna izobrazba je potrebna, kakšna znanja morajo osvojiti študentje kot bodoči navigatorji v informacijski družbi in nenazadnje, kakšen status imajo informacijski specialisti v naši družbi?

Razpisane podteme:

Bodoča strokovna znanja

- Internet inženirji, zaslonski oblikovalci in mrežni strokovnjaki – nove možnosti zaposlitve?
- Bodoče vloge in zahteve
- Kdo je idealen informacijski specialisti? – Vizije.

- Informacijski specialist: učitelj, psiholog, trener?

Usposobljenost

- Informacijski specialist med novimi informacijskimi orodji in kanali
- Vseživljenjsko učenje: zahteve poklicnega izobraževanja informacijskih specialistov v sodobni družbi
- Medkulturne zahteve – mednarodno izobraževanje informacijskih specialistov

Družbeni položaj

- Informacijski specialisti kot arhitekti virtualne resničnosti in mednarodnega omrežja
- Udeleženosť informacijskih specialistov v razvijajoči demokratični in informacijski družbi
- Pravni standardi za informacijske specialiste
- Kako promovirati vlogo in servise informacijskih specialistov

Nagrada bobcatsss 2002

Deseta obletnica BOBCATSS-a je odlična priložnost za razpis nagrade simpozija BOBCATSSS 2002. Nagrada naj bi motivirala študente k pripravljanju referatov za oblikovanje filozofije simpozija BOBCATSSS, ki bi spodbujala razprave, komunikacijo in interakcijo ter mednarodno izmenjavo idej in vizij glede razpisane teme.

Prijava referata

Če želite z referatom sodelovati na 10. Simpoziju BOBCATSSS-a pošljite naslov in povzetek vašega referata (200 besed v angleškem jeziku, MS-Word File) skupaj s prijavnico na elektronski naslov:

Abstracts@bobcatss.org

ali na poštni naslov:

Univerza v Ljubljani

Filozofska fakulteta

Oddelek za bibliotekarstvo

Aškerčeva 2,

1000 Ljubljana

Slovenija

Zaradi lažjega razumevanja in razporejanja povzetkov vas prosimo, da v povzetek vključite še informacije o raziskovalni metodologiji, ki jih boste uporabili pri pripravi referata. Referat naj bo napisan v angleškem jeziku in naj ne presega 10 tipkanih strani. Referati, ki bodo prispeli po predpisanem roku za oddajo, ne bodo natiskani v Zborniku BOBCATSSS. 2002.

Predpisani roki:

- Rok za oddajo povzetka
15. september, 2001
- Obvestilo o odobritvi referata
15. oktober, 2001
- Rok za oddajo referata
15. december, 2001

NOVE PUBLIKACIJE

SODELAVEC PRI SPREMINJANJU PODOBE KNJIŽNICE

Narodna in univerzitetna knjižnica je dopolnila vrzel v pomanjkanju strokovne knjižničarske literature s področja gradnje in opreme knjižnic z izdajo priročnika o gradnji in načrtovanju knjižnic:

Novljan, S. & R. Potokar & R. Slokar:
Načrtovanje gradnje in opreme knjižnic. *Sannwald W. W.:*
Premišljeno načrtovanje knjižnične zgradbe. - Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2001. Str. 167.

Avtorji priročnika so se vsi, čeprav po strokovnosti, obsegu in uspešnosti različno, ukvarjali s problematiko načrtovanja prostora in opreme knjižnic, teoretično in v praksi, vsak s svojega zornega kota ter poklicne usmeritve in nalog, a vsi s prepričanjem, da je za dobro delo knjižnice potreben dober prostor. Načrtovanje knjižnice je zanje ustvarjanje, pri katerem sodeluje veliko ljudi, ki si izmenjujejo mnenja in tehtno oblikujejo odločitve. Tudi priročniku namenjamo vlogo sodelavca, ki bo v oporo pri:

- načrtovanju knjižnic, tudi knjižničnega programa,
- uveljavljanju kakovosti, učinkovitosti, varčnosti,
- izboru najboljšega idejnega načrta,
- zbiranju, analiziranju in vrednotenju informacij, načrta ali prostora,
- uveljavljanju knjižničarjevih strokovnih zahtev in želja,
- ovrednotenju nove knjižnice po končani investiciji: s fizičnega in socialnega vidika ter odnosov med njima,
- dopolnjevanju in spreminjanju standardov za knjižnice,
- izobraževanju strokovnjakov, svetovalcev,
- uveljavljanju življenja z vso naravno kompleksnostjo,
- promociji knjižnic.

Prvi del priročnika *Načrtovanje gradnje in opreme knjižnic* so napisali domači avtorji:

- *Rajko Slokar*: Analiza okolja knjižnice in potreb uporabnikov, Analiza delovanja knjižnice za načrtovanje prostora;
- *Silva Novljan*: Program za prostorsko oblikovanje knjižnice, Načrtovanje prostora za knjižnično dejavnost v lokalni skupnosti, Program razvoja knjižnične dejavnosti: splošna knjižnica,

Program razvoja knjižnične dejavnosti: šolska knjižnica;

- *Robert Potokar*: Načrtovanje gradnje in opreme knjižnic.

Besedila uvajajo bralca v načrtovanje od poglavja o analiziranju potreb, preko zapisa programa knjižnice do procesa izvedbe načrta. Pomagajo razumeti organizacijo knjižnice in prispevajo k celovitejši podobi načrtovalnega procesa in tudi s praktičnimi primeri opozarjajo na odgovornost načrtovalcev, da gradijo in urejajo zanimive, prijazne, estetske, dobre knjižnice za potrebe svojega okolja.

Drugi del priročnika je prevod dela *Checklist of library building design considerations*, avtorja William W. Sannwalda, ki ga je leta 1997 že tretjič ponatisnila American Library Association. V obliki vprašanj, ki s podrobnostmi zajamejo vse stopnje načrtovanja, od izbora lokacije do slovesnosti ob odprtju nove knjižnice, ponuja avtor temeljito oporo načrtovalcem knjižnične zgradbe. Priporočamo, da ga načrtovalci knjižnice pregledajo v celoti, saj dobronamerna vprašanja ponujajo v razmislek marsikatero podrobnost, ki bi jo mogoče drugače spregledali, in se odločijo, katere informacije bodo uporabili.

Priročnik pa bo marsikomu proces načrtovanja olajšal tudi z izbrano bibliografijo, ki jo avtorji ponujajo v dopolnilno branje in uporabo.

Uporabniki tega priročnika: knjižničarji, arhitekti, izdelovalci in prodajalci opreme, lokalne in državne upravne službe, študenti knjižničarstva, arhitekture, oblikovanja, tudi načrtovalci drugih javnih prostorov (priročnik jih opozarja na vse posebnosti načrtovanja javne zgradbe za potrebe funkcionalno oviranih ljudi) bodo radi segli po kakšnem dopolnilnem branju, ker, kot pravi urednica priročnika, kar vemo o načrtovanju prostora knjižnice ni nikoli toliko, da bi ne morali vedeti več.

Priročnik lahko kupite v Narodni in univerzitetni knjižnici.

Jelka Kastelic,
NUK

ČESTITKA

Ob letošnjem občinskem prazniku je "Znak občine Krško za leto 2001" prejela tudi direktorica Valvazorjeve knjižnice Krško ga. **Ida Merhar**, "za uspešno organizacijsko in strokovno delo na področju knjižničarstva v občini Krško in razvoj te stroke v Posavju".

Sodelavki še enkrat iskreno čestitamo!

Kolektiv VK Krško

OBVESTILA

IŠČEMO KNJIGE

Narodna in univerzitetna knjižnica potrebuje za svoj fond naslednje knjige :

- **Košir, Martin:** *Zakon o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti*. Ljubljana : Uradni list SR Slovenije, 1983. – 184 str.
- **Karlin, Pavel:** *Nemščina ni težka : učbenik za odrasle začetnike*. –

Ljubljana : Državna založba Slovenije, 1969. – 6.izd., 277 str.

- **Šifrer, France:** *Matematika*. – Kranj : Višja šola za organizacijo dela, 1970. – 4. izd.
- **Virant, Jernej:** *Preklopne funkcije, strukture in sistemi : temelji odločanja, pomnjenja in prenove v računalniških strukturah in sistemih VIII*. – Ljubljana : Fakulteta za elektrotehniko, 1985. – 2. pregledana in popravljena izd.
- **Jurčič-Zlobec, Borut:** *Zbirka nalog iz matematike II*. – Ljubljana : Fakulteta za elektrotehniko, 1986 (1987).
- **Accetto, Bojan:** *Osnove internistične propedeutike*. – Ljubljana : Medicinska fakulteta, 1987. – 391 str., ilustr., 25 cm, popravki
- **Rismal, Mitja:** *Vodovod in kanalizacija*. – Maribor : Višja tehniška šola, 1971. – 2 zvezka, ilustr., 4 o, strojep. avtogr.
- **Bračič, Rudi:** *Monter vodovodnih naprav III*. – (Maribor) : Šolski avtomehaniški in kovinarski center, 1974. – 130, IV str., ilustr. 4 o
- **Kirst, Hans Hellmut:** *08/15 v stranki*. – Maribor : Obzorja, 1982. – (Moj roman ; 82)
- **Šimac, Pavel:** *Na divjih rekah Bolivije*. – Ljubljana : Borec, 1984. – 356 str., 16 str. pril. : ilustr., 21 cm
- **Beseničar, Jure:** *Geodetski in izravnalni računi 1*. – Ljubljana : Tehniška založba Slovenije, 1986. – 131 str., 23 cm
- **Dular, Janez:** *Slovenski jezik II*. – Maribor : Obzorja, 1987. – 155 str., 3. natis
- **Čibej, Jože Andrej:** *Matematika : kombinatorika*. – Ljubljana : Državna založba Slovenije, 1988. – 4. natis, 55 str., graf. prikazi. – (Srednje izobraževanje)
- **Bohanec, Franček:** *Književnost 4*. – Maribor : Obzorja, 1988. – 229 str., ilustr., 24 cm

- **Mohar Bojan:** *Programski jezik Pascal.* – 1986. – (Knjižnica Sigma; 41)
- **Vidav, Ivan:** *Višja matematika I.*
- Ljubljana : Državna založba Slovenije, 1973. – 4., nespremenjena izd. – 477 str., graf. prikazi, 25 cm. – (Zbirka univerzitetnih učbenikov in monografij; 6)

Vse, ki morda imate odvečen izvod prosimo, da obvestite ga. Cvetko Destovnik, telefon 200-12-06 ali po elektronski pošti cvetka.destovnik@nuk.uni-lj.si

ODMEV

"Knjižnica: prostor, kjer več kot jemlješ, več ostaja."

Ciril Zlobec
na otvoritvi novih prostorov
Knjižnice Maksa Samsa v Ilirski Bistrici,
2.6.2001

KNJIŽNICA SE PREDSTAVLJA

KNJIŽNICA SE PREDSTAVLJA

Ker menimo, da se med seboj še vedno premalo poznamo, da ne vemo, kaj in kako delajo naši kolegi v drugih knjižnicah, hkrati pa smo prepričani, da tudi drugi ne poznajo nas in naše knjižnice, dragocenosti, ki jih hranimo, smo se odločili, da uvedemo z novo rubriko *Knjižnica se predstavlja*. Prosim vas seznanite kolege z vašo knjižnico, z novostmi, ki ste jih uresničili in na katere ste ponosni. V pomoč vam ponujamo nekaj opornih točk in vas prosimo, da za odgovore porabite največ 2 tipkani strani.

1. Naslov, elektronski naslov, domača stran na internetu
2. Osnovni podatki o knjižnici za leto: _____
 - število knjižničnega gradiva (od tega neknjižno gradivo)
 - prostor v m²
 - število vseh zaposlenih
 - % včlanjenih potencialnih uporabnikov
 - število obiskovalcev
 - število izposojenih enot knjižničnega gradiva
 - število PC za uporabnike
3. Posebnosti v zbirki ali v uporabniškem servisu
4. Zakaj naj bi vas obiskali
5. Razvojni projekti
6. Vaše priporočilo drugim knjižnicam

Poskusite, boste videli, da je tudi v vaši knjižnici veliko stvari, ki so zanimive tudi za druge knjižničarje.

PRILOGE

1. V prvi prilogi objavljamo **razpis za podelitev Čopovih diplom in Čopovih priznanj 2001**. Svoje predloge lahko pošljete Komisiji za Čopove diplome in Čopova priznanja do *8. septembra 2001*.
2. V drugi prilogi objavljamo **prijavnico za včlanitev v Stepišnikov sklad**.
3. V tretji prilogi objavljamo **pregled splošnoizobraževalne knjižnične dejavnosti na območjih osrednjih knjižnic v letu 1999**, ki ga je pripravila dr. Silva Novljan.

DEŽURNI KNJIŽNIČAR

NOVICE IZ KNJIŽNICE PREŽIHOV VORANC

SLIKARSKA RAZSTAVA ANE MLEKUŽ-VIŠNAR **"MELODIJE ŽIVLJENJA"**

Ana Mlekuž-Višnar izhaja iz umetniške družine z bogato slikarsko tradicijo in je svoja otroška leta in mladost preživela na Jesenicah. Njen ded Lojze Višnar je bil leta 1946 eden izmed soustanoviteljev likovnega kluba Dolik na Jesenicah. Družinsko likovno tradicijo je nadaljeval njegov sin Alojz, ki je smisel za tovrstno umetnost prenesel na svoji hčeri Ano Mlekuž-Višnar in Ljubico Intihar.

Ana Mlekuž-Višnar je od leta 1983 članica likovnega društva Dolik iz Jesenic in DLS Ljubljana. Za njeno likovno ustvarjanje so najbolj značilni pokrajina, tihožitja, miniature in portreti v oljni tehniki. Ana Mlekuž-Višnar vključuje v svoja likovna dela predvsem elemente simbolizma in nadrealizma. Njeno likovno ustvarjanje je prežeto s prepletenostjo realnega sveta in domišljije tako, da so njeni lirični motivi in figuralika razpoznavni in hkrati neobremenjeni z realno izkušnjo.

Ana Mlekuž-Višnar je sodelovala na več kot sto skupinskih razstavah, slikarskih kolonijah in extemporih doma in v tujini. Imela je tudi šest samostojnih razstav po vsej Sloveniji.

Odprtje razstave sta glasbeno obogatili flavtistki Ksenija Kohek in Tina Pangeršič. Spremne besede k razstavi je imel France Zupan. Odprtje fotografske razstave Ane Mlekuž-Višnar je bila v ponedeljek 11. junija 2001 ob 18. uri v galerijskem prostoru Knjižnice na Trzaski 47/a.

Razstava bo odprta do 7. julija 2001. Ogled je možen vsak dan od 8. do 19. ure (ob sobotah do 13. ure). Vljudno vabljeni

Marko Lakovič

POČITNIŠKI PROGRAM KNJIŽNICE A. T. LINHARTA
junij–september 2001

KNJIŽNICA A. T. LINHARTA RADOVLJICA

- 11. 5.–18. 6. "Čebelica Maja in njene pustolovščine"**
Kot spremljajočo prireditev k razstavi, ki je od 11. maja odprta v Šivčevi hiši, smo v knjižnici pripravili razstavo knjig in videokaset o čebelici Maji, ki so jo s svojimi izdelki popestrili otroci iz Vrtcev radovljiške občine.
- 19. 6.–31. 7. "Triglavska likovna galerija na obisku"**
Razstava izbranih likovnih del, ki so nastala na doslej osmih mednarodnih Triglavskih slikarsko-kiparskih taborih na Pokljuki in jih hrani Triglavska likovna galerija Društva ljubiteljev triglavske likovne dejavnosti in prijateljev Triglava Bled.
- 1. 8.–31. 8. "Razstava likovnih izdelkov"**
Oglejte si likovne izdelke, ki so jih pod mentorstvom likovne pedagoginje Marjete Kristan iz društva Triona izdelali otroci, udeleženci likovnih delavnic v Knjižnici A. T. Linharta.
- 1. 6.–30. 9. Otroška ilustracija meseca**
V sodelovanju z Galerijo Šivčeva hiša smo pripravili razstavo originalne ilustracije in knjig ilustratorke Mojce Cerjak.

KNJIŽNICA BLAŽA KUMERDEJA BLED

- 11. 5.–18. 6. "Čebelica Maja in njene pustolovščine"**
Kot spremljajočo prireditev k razstavi, ki je od 11. maja odprta v Šivčevi hiši, smo v knjižnici pripravili razstavo knjig in videokaset o čebelici Maji, ki so jo s svojimi izdelki popestrili otroci iz Vrtcev blejske občine.
- 19. 6.–31. 7. "Triglavska likovna galerija na obisku"**
Razstava izbranih likovnih del, ki so nastala na doslej osmih mednarodnih Triglavskih slikarsko-kiparskih taborih na Pokljuki in jih hrani Triglavska likovna galerija Društva ljubiteljev triglavske likovne dejavnosti in prijateljev Triglava Bled.
- 20. 6.–31. 7. "Razstava izdelkov kreativne likovne delavnice"**
Z izvirnimi izdelki se predstavljajo mlade likovnice Kreativne delavnice Bled: Nika, Ana, Špela, Eva in Mateja pod vodstvom Anamarije-Nuše Mulej, v sodelovanju Atelje ANM–Občina Bled–Knjižnica Blaža Kumerdeja Bled.
- 1. 8.–31. 8. "Poslikava panjskih končnic"**
Razstava panjskih končnic, ki so jih poslikali učenci blejske in radovljiške občine ter šol s prilagojenim programom iz Kranja, Škofje Loke in Jesenic. Letošnja likovna delavnica na temo narobe svet je potekala v sodelovanju OŠ Antona Janše Radovljica in Lions cluba Bled. Otrokom so pri slikanju pomagali: likovna pedagoginja Tadeja Rozman ter slikarji Rene in Nadja Čopi, Melita Vovk in Zvone Papler.
- 1. 6.–30. 9. Otroška ilustracija meseca**
V sodelovanju z Galerijo Šivčeva hiša smo pripravili razstavo originalne ilustracije in knjig ilustratorja Petra Abrama.

KNJIŽNICA BOHINJSKA BISTRICA

19. 6.–31. 7.

"Triglavska likovna galerija na obisku"

Razstava izbranih likovnih del, ki so nastala na doslej osmih mednarodnih Triglavskih slikarsko-kiparskih taborih na Pokljuki in jih hrani Triglavska likovna galerija Društva ljubiteljev triglavske likovne dejavnosti in prijateljev Triglava Bled.

1. 6.–30. 9.

Otroška ilustracija meseca

V sodelovanju z Galerijo Šivčeva hiša smo pripravili razstavo originalne ilustracije in knjig ilustratorja Marijana Amalietija.

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije
Komisija za Čopove diplome in Čopova priznanja
NUK, Turjaška 1
1000 Ljubljana

RAZPIS ZA PODELITEV ČOPOVIH DIPLOM IN ČOPOVIH PRIZNANJ 2001

Pri izboru kandidatov se ravnamo po Pravilniku o podeljevanju Čopovih diplom in Čopovih priznanj.

Za izjemne uspehe na bibliotekarskem področju, ki so širšega kulturnega in družbenega pomena ter prispevajo k napredku bibliotekarske teorije in prakse, in za prizadevno društveno delo podeljujemo *Čopovo diplomu* kot posebno strokovno in društveno priznanje.

Za uspešno temeljno strokovno delo na področju knjižničarstva, ki ga je opravil posameznik in je opazno prispevalo k ugledu in razvoju posamezne knjižnice ali stroke v celoti, podeljujemo *Čopovo priznanje*.

Čopova diploma se podeljuje posameznikom, knjižnicam, društvom ali drugim asociacijam, priznanje pa samo posameznikom. Diplomo, priznanje ali oboje lahko prejemnik dobi le enkrat, knjižnica ali društvo pa tudi večkrat.

Kandidati za *Čopovo diplomu* morajo izpolnjevati vsaj enega od naslednjih pogojev ali kombinacijo vseh treh:

- aktivno delovanje v bibliotekarskih strokovnih organizacijah (npr. na posvetovanjih, v komisijah, sekcijah ipd.),
- uspešno strokovno delo (npr. publiciranje strokovnih člankov, predavanja, izobraževanje pripravnikov in sodelavcev, uvajanje strokovnih novosti v delo ipd.),
- uspešno organizacijsko delo (npr. ustanavljanje novih knjižnic ali delovnih enot, vodenje, razvoj in afirmacija knjižnice in knjižnične mreže, povezovanje v državnem in mednarodnem merilu ipd.).

Kandidati za *Čopovo priznanje* morajo izpolnjevati vsaj enega od naslednjih pogojev ali kombinacijo obeh:

- uspešno večletno temeljno strokovno delo na nekem delovnem področju ali v okviru celotne knjižnice, če gre za manjše knjižnice (npr. vzorno delo z uporabniki ali z gradivom, natančno strokovno delo pri obdelavi gradiva in informiranju o njem, stalno strokovno izpopolnjevanje in uvajanje novosti v delovni proces ipd.),
- dobro sodelovanje s sodelavci in širšim socialnim in družbenim okoljem (npr. pomoč mlajšim sodelavcem, vključevanje knjižnice v okolje z informacijskimi in kulturnimi akcijami, skrb za posebne potrebe uporabnikov ipd.).

Dobitnike Čopove diplome ali priznanja lahko predlagajo posamezni člani društev, bibliotekarska društva in knjižnice.

19. 8. 2001

Predlog za podelitev Čopove diplome ali priznanja mora vsebovati:

- ime in naslov predlagatelja,
- ime in naslov predlaganega kandidata,
- obrazložitev, iz katere je razvidno, zakaj predlagajo kandidata in v kolikšni meri ustreza razpisnim pogojem,
- datum, ko je predlagatelj sklenil, da predlaga kandidata,
- podpis in žig predlagatelja (pri pravnih osebah).

Predloge z vso potrebno dokumentacijo pošljite do **8. septembra 2001** na naslov:

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije
Komisija za Čopove diplome in Čopova priznanja
NUK, Turjaška 1
1000 Ljubljana

Komisija za Čopove diplome in Čopova priznanja
Predsednik:
Mihael Glavan

**ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE
SEKCIJA ZA POTUJOČE KNJIŽNICE**

STEPIŠNIKOV SKLAD

Stepišnikov sklad je spominski sklad, ki so ga ustanovili slovenski knjižničarji. Namen sklada je, da pospešuje razvoj in strokovno delo potujočega knjižničarstva.

Stepišnikov sklad ima individualne in kolektivne člane. V sklad se lahko vključijo tudi druge pravne in fizične osebe. Člani Stepišnikovega sklada s svojimi letnimi prispevki omogočajo njegovo delovanje, oz. razvoj in strokovno delo potujočega knjižničarstva.

Upravni odbor sklada naproša tako posameznike kot njihove knjižnice, da pristopijo k članstvu in tako pomagajo, da bi Stepišnikov sklad uresničeval svoj namen.

Najnižji prispevek znaša v letu 2001 za individualne člane 1.000,00 SIT in za kolektivne člane 5.000,00 SIT.

Upravni odbor
Stepišnikovega sklada

PRIJAVNICA ZA VČLANITEV V STEPIŠNIKOV SKLAD

Individualni član

Ime in priimek: _____

Stalni naslov: _____

Zaposlen: _____

Član Stepišnikovega sklada želim postati od leta: _____

Datum: _____

Podpis: _____

Kolektivni član

Knjižnica oz. ustanova: _____

Naslov: _____

Člani Stepišnikovega sklada želimo postati od leta: _____

Datum: _____ Žig in podpis odgovorne osebe: _____

Naslov Stepišnikovega sklada: ZBDS, Sekcija za potujoče knjižnice, NUK, Turjaška 1

Tel.: 01 426 40 71; Fax 01 426 40 73, E-mail: nika@lj-oz.sik.si

Žiro račun ZBDS /za Stepišnikov sklad: 50100-678-47436 sklic na št. 666

Prosimo, pošljite izpolnjeno prijavnico na naslov:

Knjižnica Otona Župančiča, Bibliobus, Gosposka 3, 1000 Ljubljana

SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA OBMOČJIH OSREDNJIH KNJIŽNIC (1999)

Silva Novljan

Študentje 2. letnika Filozofske fakultete Oddelka za bibliotekarstvo so prikazali splošnoizobraževalno knjižnično dejavnost na območjih (pokrajinah) osrednjih območnih knjižnic (Knjižničarske novice 11(2001)3-4). Izračunana povprečja posameznih elementov knjižnične dejavnosti na prebivalca bomo uporabili še za primerjalni prikaz dejavnosti med osrednjimi knjižnicami s podobnim številom prebivalcem. Knjižnice bomo združevali po priporočilu Normativov in standardov za splošnoizobraževalne knjižnice (Poročevalec KSS, št. 28.1987, člen 2.3):

- I. tip za območje za nad 100.000 prebivalcev
- II. tip za območje od 50.000-100.000 prebivalcev
- III. tip za območje od 20.000-50.000 prebivalcev
- IV. tip za območje od 10.000- 20.000 prebivalcev

Elementi knjižnične dejavnosti

IZPOSODEVALIŠČE: Knjižnica ali del knjižnice, ki na določeni lokaciji služi uporabnikom, ne glede na to, ali gre za samostojno knjižnico ali del večje upravne enote. Kraji, kjer ustavlja bibliobus, ne veljajo za izposojevališče, pač pa kot izposojevališče štejemo bibliobus.

KNJIŽNIČNA ZBIRKA: Vse knjižnično gradivo, ki je v lasti knjižnice (sin. knjižnični sklad, knjižnična zaloga,...).

Knjižnice I.,II. tipa	(10):	1	pod državnim povprečjem	3,60	9 nad njim.
Knjižnice III. tipa	(21):	14	pod državnim povprečjem	3,60	7 nad njim.
Knjižnice IV. tipa	(25):	20	pod državnim povprečjem	3,60	5 nad njim.

ZAPOSLENI DELAVCI: Vsi, ki delajo v knjižnici v rednem delovnem razmerju za določen oziroma nedoločen čas, s polnim ali skrajšanim delovnim časom. Sem ne spadajo delavci, ki so zaposleni po pogodbi o delu, preko študentskega servisa ali prostovoljci.

Knjižnice I.,II. tipa	(10):	3	pod državnim povprečjem	0,00042	7 nad njim.
Knjižnice III. tipa	(21):	18	pod državnim povprečjem	0,00042	3 nad njim.
Knjižnice IV. tipa	(25):	18	pod državnim povprečjem	0,00042	7 nad njim.

PROSTOR: Neto uporabna površina knjižnice, ki je seštevek vseh površin knjižnice, ki so namenjene ali uporabljane za opravljanje knjižnične dejavnosti.

Knjižnice I.,II. tipa	(10):	4	pod državnim povprečjem	0,026	6 nad njim.
Knjižnice III. tipa	(21):	12	pod državnim povprečjem	0,026	9 nad njim.
Knjižnice IV. tipa	(25):	13	pod državnim povprečjem	0,026	12 nad njim.

UPRAVNA ENOTA: Vsaka knjižnica ali skupina knjižnic, ki delujejo pod enotnim vodstvom oziroma pod isto upravo, v našem primeru tudi izposojevališče.

RAČUNALNIŠKO DELOVNO MESTO ZA UPORABNIKE: Ustrezno opremljeno delovno mesto (PC, terminal, tiskalnik) kjerkoli v knjižnici, ki je namenjeno izključno uporabnikom knjižnice in s katerega lahko uporabnik opravlja eno ali več naslednjih dejavnosti: uporablja računalniški katalog knjižnice in različne elektronske publikacije, ki so v lasti knjižnice oz. do katerih knjižnica omogoča dostop, se vključuje v medmrežje ali pa uporablja računalnik za druge potrebe (na primer pisanje).

Knjižnice I.,II. tipa	(10):	3	pod državnim povprečjem	0,00016	7 nad njim.
Knjižnice III. tipa	(21):	14	pod državnim povprečjem	0,00016	7 nad njim.
Knjižnice IV. tipa	(25):	9	pod državnim povprečjem	0,00016	16 nad njim.

ČLAN: Uporabnik (oseba ali ustanova), ki se včlani v knjižnico, da bi v skladu z njenimi pravili v njenih prostorih ali izven njih uporabljali knjižnično gradivo in storitve knjižnice. Kot člane knjižnice štejemo le tiste vpisane osebe, ki so knjižnico obiskale vsaj enkrat v letu (poročevalskem obdobju) ali so se njenih storitev posluževale na daljavo.

Knjižnice I.,II. tipa	(10):	6	pod državnim povprečjem	0,23	4 nad njim.
Knjižnice III. tipa	(21):	14	pod državnim povprečjem	0,23	7 nad njim.
Knjižnice IV. tipa	(25):	16	pod državnim povprečjem	0,23	9 nad njim.

Med članstvom je 71,03% odraslih in 28,96% mladih prebivalcev. Struktura članov v odstotkih: 18,09 dijaki, 14,04 študenti, 26,81 zaposleni, 3,88 nezaposleni, 4,84 upokojenci, 3,35 drugi, 4,69 predšolski otroci, 24,27 osnovnošolci.

OBISKOVALEC: Vsak uporabnik, ki je obiskal knjižnico, posamezen oddelek ali delovno mesto, da bi si izposodil, vrnil, poiskal ali rezerviral gradivo, podaljšal izposajo ali dobil informacije. Vsakega uporabnika štejemo kot obiskovalca tolikokrat, kolikokrat je obiskal knjižnico (lahko tudi večkrat v enem dnevu). Če je vse postopke opravil na enem mestu naenkrat, je to en obisk. Obiskovalce prireditev, ki jih je organizirala knjižnica, pa prikazuje ločeno.

Knjižnice I.,II. tipa	(10):	6	pod državnim povprečjem	3,34	4 nad njim.
Knjižnice III. tipa	(21):	12	pod državnim povprečjem	3,34	9 nad njim.
Knjižnice IV. tipa	(25):	17	pod državnim povprečjem	3,34	8 nad njim.

IZPOSJOJA: Posojanje knjižničnega gradiva uporabnikom na dom ali v uporabo v knjižnici. Medknjižnično izposajo beležimo posebej. Enota štetja je fizična enota gradiva.

Knjižnice I.,II. tipa	(10):	5	pod državnim povprečjem	8,41	5 nad njim.
Knjižnice III. tipa	(21):	14	pod državnim povprečjem	8,41	7 nad njim.
Knjižnice IV. tipa	(25):	22	pod državnim povprečjem	8,41	3 nad njim.

1. Povprečja splošnoizobraževalne knjižnične dejavnosti na prebivalca v knjižnicah I. in II. tipa (1999)

ELEMENTI KNJIŽNICE	Celje	Koper	Kranj	Ljubljana	Maribor	Murska Sobota	Nova Gorica	Novo mesto	Ptuj	Ravne	Slovenija
Št. prebiv. na 1 izposoje.	12.776	15.987	12.168	9.693	10.795	3.349	7.465	7.670	68.912	2.435	6.648
Št. enot Zbirke	5,50	6,40	5,05	4,58	2,13	3,90	5,40	6,18	3,62	8,98	3,60
Št. zaposlenih	0,00067	0,0006	0,00047	0,00087	0,00038	0,00030	0,00052	0,0006	0,00032	0,00063	0,00042
Št m ² prostor. Od tega:	0,048	0,042	0,027	0,039	0,019	0,023	0,025	0,022	0,026	0,060	0,026
Upravne Enote	0,036	0,040	0,023	0,016	0,004	0,014	0,022	0,018	0,026	0,035	/
Izposova Lišča	0,012	0,002	0,004	0,023	0,014	0,009	0,003	0,004	0	0,025	/
Št. rač. za uporabnike	0,0005	0,00017	0,00015	0,00039	0,0002	0,00013	0,00013	0,0002	0,00016	0,00026	0,00016
Št. članov	0,21	0,21	0,19	0,25	0,20	0,25	0,20	0,30	0,15	0,24	0,23
Št. obiskov	4,50	2,99	2,73	8,02	2,44	2,35	3,26	5,9	2,44	3,33	3,34
Št. izposoj. enot	11,70	6,35	7,67	19,26	5,70	5,74	10,38	10,9	8,01	9,28	8,41

Legenda knjižnic po kraju sedežev upravnih enot. Za Ljubljano prikazujemo aritmetične sredine iz povprečij petih ljubljanskih knjižnic II. tipa, ker je primerjava med posameznimi razvidna v prejšnji objavi.

2. Povprečja splošnoizobraževalne knjižnične dejavnosti na prebivalca v knjižnicah III. tipa (1999)

Elementi knjižnice	Št.preb./1 izposoj.	Št.enot zbirke	Št. zaposlenih	Št. m ² Od tega:	Upravna enota	Izposoje vališča	Št.rač.za uporab.	Št.članov	Št.obiskov	Št. izposj.
Sl.Konjice	5.573	2,07	0,00020	0,018	0,008	0,007	0,00009	0,19	1,30	2,95
Šmarje	4.488	2,75	0,00032	0,020	0,008	0,012	0,00010	0,14	1,78	4,87
Velenje	14.683	2,96	0,00034	0,013	0,010	0,003	0,00004	0,18	4,45	5,27
Žalec	5.610	2,09	0,00016	0,018	0,010	0,008	0,00005	0,14	0,97	2,69
Ajdovščina	5.731	4,10	0,00030	0,032	0,026	0,006	0,00009	0,29	4,24	10,96
Tolmin	6.765	5,10	0,00064	0,029	0,027	0,002	0,00034	0,23	4,46	8,89
Lendava	2.001	3,80	0,00011	0,012	0,006	0,006	0,00011	0,18	1,83	3,94
Postojna	5.109	4,50	0,0005	0,018	0,010	0,008	0,00023	0,25	8,41	11,27
Sežana	5.744	3,88	0,0002	0,037	0,025	0,012	0,00008	0,40	3,72	6,77
Jesenice	3.306	3,05	0,00033	0,038	0,028	0,010	0,00026	0,14	2,80	7,66
Radovljica	2.464	3,63	0,00034	0,048	0,020	0,028	0,00020	0,16	3,27	8,44
Šk. Loka	6.736	3,61	0,00037	0,025	0,015	0,010	0,00012	0,23	2,53	7,97
Sl. Gradec	5.368	2,34	0,00037	0,058	0,049	0,009	0,00033	0,17	4,53	9,91
G.Radgona	10.793	1,82	0,00013	0,015	0,012	0,002	0,00005	0,13	0,66	1,70
Sl.Bistrica	8.460	2,96	0,00035	0,023	0,016	0,006	0,00020	0,21	2,12	5,03
Domžale	11.906	3,23	0,00023	0,029	0,023	0,006	0,00013	0,31	2,78	11,54
Grosuplje	7.422	1,48	0,00015	0,011	0,005	0,005	0,00013	0,12	1,69	4,49
Kamnik	6.026	2,79	0,00037	0,049	0,044	0,004	0,00013	0,21	3,87	8,31
Brežice	8.173	3,10	0,0003	0,016	0,015	0,001	0,00008	0,16	2,80	6,60
Kočevje	17.188	3,48	0,0003	0,014	0,014	-	0	0,22	4,70	9,80
Krško	13.902	3,17	0,0004	0,038	0,036	0,002	0,00020	0,27	4,20	11,10
Slovenija	6.648	3,60	0,00042	0,026	-	-	0,00016	0,23	3,34	8,41

3. Povprečja splošnoizobraževalne knjižnične dejavnosti na prebivalca v knjižnicah IV. (1999)

Elementi Knjižnice	Št. preb./1 izposoj.	Št. enot zbirke	Št. zaposlenih	Št. m ² Od tega:	Upravna enota	Izposoje- vališča	Št. rač. za uporab.	Št. članov	Št. obis- kov	Št. izposj.
Hrastnik	3.562	3,47	0,00038	0,034	0,030	0,004	0,00009	0,25	3,23	8,13
Laško	6.256	2,98	0,00027	0,019	0,010	0,009	0,00001	0,16	2,69	4,80
Mozirje	1.827	3,39	0,00036	0,046	0,032	0,014	0,0002	0,40	1,80	4,08
Šentjur	3.237	2,87	0,0002	0,024	0,020	0,004	0,0001	0,12	2,78	3,81
Trbovlje	18.547	2,64	0,00032	0,020	0,02	0	0,0002	0,23	4,49	6,52
Zagorje	5.730	2,79	0,00034	0,016	0,010	0,006	0,0001	0,18	2,36	4,59
Idrija	5.720	5,20	0,00058	0,058	0,046	0,012	0,00017	0,21	3,35	7,28
Il.Bistrica	14.487	3,60	0,0003	0,026	0,026	0	0,00007	0,12	3,79	8,03
Izola	14.514	2,79	0,0005	0,012	0,012	0	0,00047	0,25	3,33	7,85
Piran	17.161	3,22	0,0004	0,016	0,016	0	0,00012	0,17	2,65	4,83
Tržič	7.585	3,32	0,00038	0,022	0,021	0,001	0,00026	0,27	2,29	6,35
Radlje	3.420	2,94	0,00023	0,039	0,032	0,007	0,00035	0,16	2,33	4,92
Dravograd	8.653	2,40	0,00035	0,037	0,037	0	0,00046	0,17	3,39	7,49
Lenart	17.703	2,99	0,00027	0,019	0,019	0	0,0003	0,33	0,82	2,46
Ljutomer	9.340	2,79	0,0003	0,030	0,026	0,004	0,0002	0,11	2,07	5,89
Vrhnika	10.233	4,34	0,00054	0,027	0,019	0,007	0,0002	0,42	4,90	12,20
Cerknica	5.177	4,09	0,00045	0,021	0,014	0,007	0,00032	0,28	5,24	11,65
Litija	6.370	3,38	0,00058	0,040	0,045	0,005	0,00031	0,21	3,89	7,70
Logatec	2.735	3,92	0,00055	0,048	0,035	0,013	0,00018	0,21	4,07	11,67
Ormož	17.743	3,09	0,00032	0,035	0,035	0	0,00017	0,11	2,80	4,04
Črnomelj	3.154	2,28	0,0002	0,013	0,009	0,004	0,00005	0,20	1,70	3,80
Ribnica	4.454	3,07	0,0003	0,020	0,015	0,005	0,0002	0,10	2,30	6,10
Sevnica	5.864	1,82	0,0002	0,013	0,010	0,003	0	0,22	2,80	-
Trebnje	4.500	2,47	0,0003	0,025	0,018	0,007	0,0001	0,16	2,36	4,90
Metlika	2.051	3,13	0,0005	0,041	0,040	0,001	0,0004	0,24	3,10	5,80
Slovenija	6.648	3,60	0,00042	0,026	-	-	0,00016	0,23	3,34	8,41